RIJKS MUSEUM

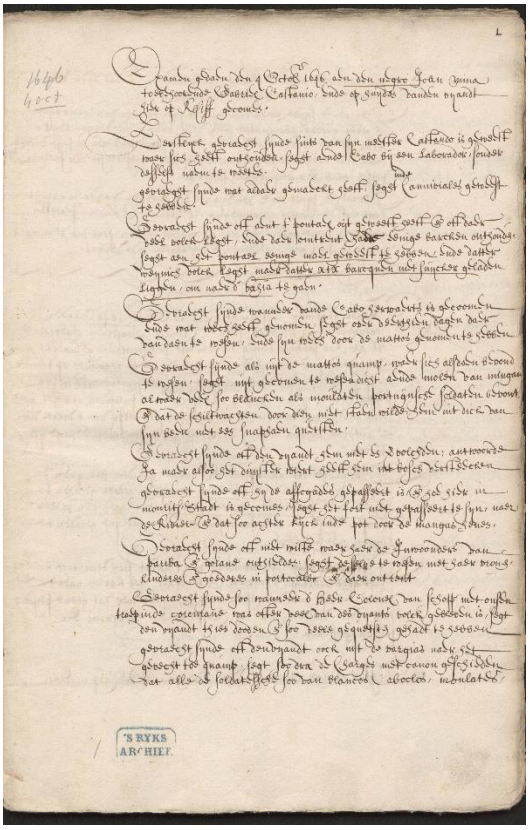

Verslag van het verhoor van João Mina
Transcript of the Interrogation of João Mina

HERTAALD FRAGMENT:
Ondervraging van Joao Mina, toebehorende aan Gabriel Castanio, gedaan op 4 oktober 1646.
Vandaag van de vijand naar hier in Recife gekomen.
Eerst gevraagd waar hij is geweest sinds hij weggevlucht was van zijn meester Castanio. Zegt op de Cabo te zijn geweest bij een kleine onafhankelijke suikerboer, waarvan hij de naam niet wist.
Gevraagd wat hij daar gedaan heeft. Zegt in de suikerrietvelden geweest te zijn.
Gevraagd of hij ooit op het pontaal geweest is en of daar veel volk is en of daar boten liggen. Zegt enige keren bij het pontaal te zijn geweest en dat er weinig volk is, maar dat er 19 boten volgeladen met suiker liggen om naar Bahia te gaan.
Gevraagd wanneer hij van Cabo hier is gekomen en welke weg hij heeft genomen. Zegt dat hij veertien dagen geleden weg is gegaan en dat hij de weg door de bossen heeft genomen.
Gevraagd dat waar hij uit de bos is gegaan. Zegt dicht bij de molen van Mingao eruit gegaan te zijn, waar veel “blancken”, “moulaten” (Afrikaanse en Europese afkomst) en Portugese soldaten waren en dat de schildwachten hem in zijn been hadden geschoten.
Gevraagd of hij toen niet gevolgd is door de vijand. Antwoordt: ja, maar hij heeft zich in het donker in het bos verstopte.
Gevraagd of hij de Affogades (een rivier) gepasseerd is en hoe hij hier in Mauritsstad gekomen is. Zegt dat hij niet het fort gepasseerd is, naar de rivier en dat hij zo “rijck inde pot door de mangas” heen is gekomen.

Gevraagd of hij niet wist waar de inwoners van Pariba en Goiane woonden. Zegt dat zij met hun vrouwen en kinderen in Portocalbo en daaromheen wonen.
Gevraagd of er veel vijanden waren toen Kolonel Sigismund von Schoppe met onze troepen in "corowane" was. Zegt dat de vijand tien doden en veel gewonden had.
Gevraagd of de vijand ook uit de Vargias (het vruchtbare plantage gebied bij Recife) naar het gevecht toekwam. Zegt dat zodra er charges met kanonnen plaatsvonden, alle soldaten zijnde "blank", "caboolos" (van dubbele afkomst, zowel Europees als oorspronkelijke bewoners van Brazilië), "moulaten" (Afrikaanse en Europese afkomst), als "negeres" (Afrikanen) naar het strand marcheerden en dat alleen de vrouwen en kinderen in de Vargias achterbleven.
Gevraagd of er veel volk in de Vargias is en of het leger van de vijand groot is. Zegt dat er veel volk in de "Vargias" is, maar dat haar rantsoen van cassavemeel en vers vlees en andere dingen slecht is.
Gevraagd waar de vijand haar cassavemeel vandaan krijgt. Zegt uit de "mattes, morivegna, Sint Amara" en andere plekken.
Gevraagd of er ook molens malen. Zegt dat de molens vooral aan de kaap maalden, en drie hier in de Vargias.

ENGLISH TRANSLATION:

Interrogation of Joao Mina, belonging to Gabriel Castanio, conducted on 4 October 1646. Came here to Recife today, to escape from the enemy.
First, he was asked where he had been since fleeing from his master Castanio. He answered that he had stayed in Cabo with a small independent sugar producer, whose name he did not know.
He was asked what he did there. He answered that he had been in the sugarcane fields.
He was asked if he had ever been to Pontael and if there are many people there and if there are any boats. He answered that he had been to Pontael a few times and that there are few people there, but that there are 19 boats loaded with sugar destined to go to Bahia.
He was asked when he came here from Cabo and what route he took. He answered that he left a fortnight ago and took the road through the woods.
He was asked where he came out of the forest. He answered that he emerged near the Mingao mill, where there were many whites, 'mulattoes' (people of African and European descent), and Portuguese soldiers, and that the sentries shot him in the leg.
He was asked if he was not followed by the enemy then. He answered: yes, but he hid in the woods in the dark.
He was asked if he crossed the Affogades (a river) and how he got here to Mauritsstad. He answered that he did not pass the fortress, to the river and that is how he went through 'rijck inde pot door de mangas'.
He was asked if he knew where the inhabitants of Pariba and Goiane lived. He answered that they live with their wives and children in and around Porto Calbo.
He was asked if there were many enemies when Colonel Sigismund von Schoppe was with our troops in 'corowane.' He answered that ten men on the enemy side were killed and more wounded.
He was asked if the enemy also came to the fight from the *Vergas* (the fertile plantation area around Recife). He answered that as soon as the attacks with cannons took place, all the soldiers being 'white,' '*caboclos*' (people of mixed Indigenous Brazilian and European origin), 'mulattoes' (people of African and European descent), as well as 'Negroes' (Africans) marched to the beach, and only the women and children remained in the *Vergas*.
He was asked if there are many people in the *Vergas* and if the enemy's army is large. He answered that there are many people in the *Vergas*, but that their rations of cassava flour, fresh meat and other goods are meagre.
He was asked where the enemy gets their cassava flour. He answered, from the 'mattes, morivegna, Sint Amara,' and other places.

He was asked if mills were grinding there. He answered that they were mostly grinding at the cape, and three in the *Vergas*.

TRANSCRIPTIE:

Examen gedaen den 4 Octobris 1646 aen den negro Joan Mina
toebehoorende Gabriel Castanio, ende op huijden vanden vijandt
hier op Reciff gecomen.
Eerstelyck gevraecht synde sints van sijn meester Castando is geweest
waer sich heeft onthouden seght aende Cabo bij een laborador, sonder
desselfs naem te weeten.
Gevraeght synde wat aldaer gemaeckt heeft seght inde Canniviales geweest
te hebben.
Gevraecht sijnde off aent t'pontael oijt geweest heeft ende off daer
veel volck leght, ende daer omtrent hadde (?) eenige barcken onthouden.
Seght aen het pontael eenige mael geweest te hebben ende datter
weynich volck leght maer datter XIX barcquen met suycker geladen
liggen om naer d' Bahia te gaen.
Gevraecht sijnde wanneer vande Cabo herwaerts is gecoomen
Ende wat wech heeft genomen seght over veerthien dagen daer
vandaen te wesen. Ende sijn wech door de mattos genomen te hebben.
Gevraecht sijnde als uijt de mattos quamp, waer sich alsdoen bevond
Te wesen, seght uijt gecomen te wesen dicht aende molen van Mingan
alwaer veel soo blancken als moulaten portugusche soldaten bevont
ende dat de schiltwachten door dien niet staen wilde hem int dick van
sijn been met een snaphaen quetsten.
Gevraecht sijnde off den vyandt hem niet en vervolchden: antwoorde
Ja maer alsoo het duyster wiert heeft hem int bosch versteecken.
Gevraecht synde off hy de affogades gepasseert is, ende hoe hier in
Mourits Stadt is gecomen, seght het fort niet gepasseert te syn, naer
de Rivier ende dat soo achter rijck inde pot door de mangas henen.
Gevraecht synde off niet wiste waer haer de Inwoonders van
Pariba ende Goiane onthielden, seght de selve te wesen met haer vrouen
kinderen ende goederen in Portocalbo ende daer ontrent.
Gevraecht synde soo wanneer d'heer Colonel van Schoff [Scgoff?] met onsen
troepinde corowane [coronrane?] was ofter veel van des vyants volck gebleven is, seght
den vyandt thien dooden ende soo veele gequetsten gehadt te hebben.
Gevraecht synde off den vyandt oock uyt de vargias naer het
gevecht toe quamp, seght soo dra de charges met canon geschieden
dat alle de soldatessche soo van blances, caboolos, moulates,
als negeres, naer de strant marcheerden ende dat inde vergas niet
anders bleef, als vrouwen ende kinderen.
Gevraecht synde [volgende zinsnede doorhaald:] waer den vyandt syn farinha van daen crycht
ende ofter groote abondantie [hier eindigt de doorhaling] ofter veel volckx inde vergas legt ende
ofter groote abondantie van vivres int svyants leger is, seght veel
volck inde vergas te wesen, maer dat haer rantsoen soo van farinha
versch vlees ende andersints heel slecht is.
Gevraecht synde waer den vyandt syn farinha vandaen crycht,
segt uyt de mattes, morivegna, St. Amara ende andere plaetsen.
Gevraecht synde ofter oock eenige molen malen, seght dat de molens
meest aende Cabo maelden ende dry alhier inde vergas.